

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодиноки числа по 6 кр.
в бюро газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і рус.
ских святого год. 5. по пол.
Редакція і Адміністрація
„Буковини“ находит ся в
Чернівцях (ул. Петровіца
ч. 2.)

Оголошення приймається за
оплатою 6 кр. від стрічки:
ав „Неділанім“ по 10 кр.
від стрічки.

„Неправда, ненависть і клевета.“

Отсими трема оружіями воюють, так пише Gazeta Bucovinei в 92. числі, Русини против Волохів. Хто читав наші статті про Волохів, румунізацію або Gazet-y Buc., той знає, хто воює вичисленими в заголовку способами. А на новий доказ, що як раз Gazeta Buc. послугує ся ними, на-ведемо зміст її таки статті її. Otto не-правда містить ся в одинокім (!) аргументі, наведенім в сім числі G. B. супроти нас, бо ми не писали, що „Волохи бук. складають ся в своїй більшості із Русинів ренегатів“ і т. д., а написали в ч. 248 дословно: „Ta хоч і стоять (значить творять їх головну опору, силу) бук. Волохи головно перекинчиками-Русинами і т. д.“ A се признає і G. B., що: Андріевичі, Калиновські, Цуркановичі, Бежани, Репти, Воюцькі, Прокоповичі, Мустяци, Васильки, Галіпи, Топали, Тараєвичі, Жанковські, Щони, Бужори і т. и. становили її ста-новлять головну силу бук. Волохів. Знає се G. B. а хоч і не скаже сего она, то знає і скаже се ціла прока Буковина, що сі люди походять по найбільше з руских родин, бо жили в руских околицях, говорили рускою мовою, були Русинами з роду.

Правда наша, що съвященики-румуні-затори вмовляють в руских селян, що они

Волохи, і домагають ся науки волошкої мови в чисто руских школах; а неправда по стороні G. B., коли перечить сему. Стій правді напій зовсім не противить ся на-віть погляд, висказаний в дописі поміщеній в ч. 116. Буковини, що народ воло-шкої не зрумунізв руских сіл розкинених між волошками, а скорше діє ся противне. Однак сей процес відбуває ся природно, а не через штучну пропаганду, яку веде від якогось часу інтелігенція румунізаторска. Ось в чим сук!

При стій нагоді мусимо згадати її про культуру волошкого й руского народу, із за-кої квестії написувала собі G. B. в своїй „латинській“ зарозумілості богато крові. Кождий безпартійний чоловік признає, що нині загал руского і волошкого народу на Буковині стоять на зовсім однаковім ступені культури, а й бук. інтелігенція обох народів ріжнить ся (завдяки дотепе-рішому фаворитованню Волохів) одною чи-слом. Що ж до культури обох народів в минувшості, то не будемо про се спре-чатись з G. B., бо її она відає добре, що в церкві, урядах, ба навіть на дворах мол-давських князів панувала мова руска.

Із сего вже видно, хто воює неправ-дою, ми чи румунізатори; а хто послугує ся клеветою, на те вистарчить знов таки стаття з 92. числа G. B., в котрій сказано дословно: „Монархія наша завдяки тепе-

рішному способови правління власне нині затримана в своїх основах від внутрішніх небезпечень, зі сторони обох ворогів внутрішніх своїх: по сім боці панелявізму, по тім боці панмадяризму. І один і другий, і оба разом піднимают ся су-проти всецілості сеї монархії і т. д., при чім G. B. зачисляє „елемент руский“ до панелявістичних, небезпечних для Австрої. Хто ж клевече, куконо, ми чи ви? Та, ся G. B. тим підлійша, що ніхто в сьвіті не посмів ще причисляти Русинів-народовців до табору панелявістів, і то ворожих Австрої. Ся клевета G. B. тим обридливішша, що як раз патрони G. B. злучені політично з тими ренегатами рускими, що належать до панелявістів, небезпечних для Австрої, се ті „консерватисти“, політичні товариші Волохів, що в своїх органах признали ся прилюдно до карапетства, до небезпечної для Австрої панруссизму, котрий за помо-чию румунізаторів воює як раз супроти нас, що одні стоямо їм на заваді до осягнення їх нікчемної цілі: препаровані рус-кого народу для Росії. G. B. зробила лиху прислуго своїм патронам тим, що ви-хала передвчасно з панелявізмом; бо сей тайний план румунізаторів міг би був при-датись аж тоді, коли-б румунізатори разом із своїми „русскими“ товаришами були вже побили ненавистних „Українців“; тоді могли би були ужити „панелявізму“

Дещо про курене тютюну.

Після власного досвіду

написав

Т. з на д. П р у т а.

Передне слово.

Не дасть ся заперечити, що курене тютюну становить на нині невід'ємну хібу цілого культурного сьвіту: бо хоть і дораджує ся по-одиноким людем курене покинути, то ледви думає ще хто, сесю що найменше злишну при-вичку зовсім викоренити із загалу суспільності. Оно правда, що деякі поважні мужі науки ста-рали ся доказати, будьто би курене тютюну за-гально не було таким дуже великим лихом, як інші вірять і описують, та все-ж мусимо при-знати, що і ті учени, котрі проскрибуєуть ужи-ване тютюну, говорять не зовсім безпідставно і часто мають рацию.

За ученими іде ватага всіляких недовче-них писателів популярних писем, котрі підуть з великим одушевленем, але малим розуміннем пред-мету то, що другі совітно і після зрілої розваги постановили, цілком не зважаючи на закиди про-тивників, і думають, що проповідуючи (хоть би і брехливо) против куреня тютюну, они, Бір-зина, яке велике і хосене для народу діло говорять. У інших сих писак безличність і нікчем-ність просто обурююча. Они простісенько дру-

гих надувають. Пишуть против куреня взагалі, і думав би-сь, що то правдиві апостоли повздер-жливости — так богато і ріжнородних аргументів подибуєши у їх писанині — а тим часом глянем припадково у вікно каварні і видиш, як они безсоромно курять одно сигаро за другим. І таким людем не встидно перед самими со-бою...

А проповіді уже нічо пошироки так не може, як противне поведене проповідника. Ale на нашій съвятії Руси таке поступоване зовсім не рідкість. Так приміром знаю я майже півсотні проповідників против піньянства, котрі не со-ромлюючись, що-дня заливають ся міцною пару-хюю (*sic!* парухою!).

Зваживши докладно причини, промавляючи против куреня тютюну, як і причини, не зака-зуючи безусловно, а противно позволяючи курене, я хочу у слідуючім подати вказівки, яких я при-тримуюсь сам і котрі, сказані отверто і щиро, стануть ся може неодному в пригоді.

Чому курене тютюну так дуже розповсюджене?

Розповсюджене уживання тютюну завдячує людкість головно — що так скажу — мал по-вітості своєї природи. Курять старші — то видять діти і уважають, коли не за щось дуже добре, то бодай за щось гарне, тідне на слі-дування. Що їм курене відраджує ся — то їх ні троха не спиняє, бо они видять, що відраджуючи самі своєї ради не наслідують. Та ще

звичайно буває заказаний овоч приманчивим. Діти починають курити із глупоти, а властиво із причини маловитості своєї натури. Спочатку їм то не смакує і коли-б они мали зрілій розум, то може би неприємність, яку спровадяє спочатку курене тютюну, стримала їх на завсігди від сеї непотрібної привички. Ale біда в тім, що розум їх незрілій і они продовжують на дальнє мал-пувати. Тим часом нікотин бере свое. Організм, привичаний до уживання сеї трутини, не може з часом куреню супротивлятись. I ми дістаємо tot самий образчик (нікотиніста), який (розуміє ся тільки у інших рамках) представляє нам на-логовий піак, або курець опіому.

To, що ми виділи на поодиноких дітей, то виявляє нам історія на цілих народах. Спершу глупе наслідуване, без оцінки наслідків — потім наліг, котрий дуже тяжко, навіть не можливо викоренити.

Друга причина розповсюдження уживання тютюну, то та обставина, що нікотин заживаний, організмом при куреню спровадяє взагалі наслідки для нашого здоров'я і добробуту не дуже складливі. Взявши и. пр. піака, котрий через частий ужиток більшої скількості алького-лю стає ся звірині подібним, або ще й гірше, або морфініста, котрого здоров'я буває основно зруйноване, можемо нікотиніста (курця тютюну) представити собі ще в досить вигіднім стані.

Третя і властива причина є приємність, яку спровадяє (мірне і в розумних границях удер-жуване) курене тютюну. Про суть і фізіологічні

а радше „панруссизму“ супроти теперішніх своїх союзників, щоби знищити зовсім Русинів на Буковині. Але румунізатори побачили мабуть, що їх дружба з „консервативними“ трупами на нічо не придалась, бо „Українців“ не то не побили, але посередно і поневолі скрішили, отже румунізатори хотять мабуть вихіснувати того кацапського скорпіона, що его знов оживили трохи, щоби ним стражити правильство. Бідолашні політики ті румунізатори, коли думають, що ніхто крім них не бачить, що той скорпіон, котрого они так старанно „консервували“, гине-конає від власного жала панруссизму, котрим уковов сам себе, коли хотів доказати, що оно не є нікому небезпечне.

Щоби на остаток показати ненависть румунізаторську супроти всего, що руске, на те вистарчило-б виняти із загадої статті ті епітети, яких уживає G. В. супроти Русинів. Розуміється, що ми їх повтаряті не будемо, а вкажемо тільки на дотеперішнє поступоване Волохів так в соймі як і поза ним супроти нас, на славний памфлет „Cateva cuvinte“ і т. д., з котрих від найгіршою ненавистию супроти Русинів і рускої мови, а якої Русинам супроти Волохів і G. В. не докаже; бо ми, хоч і не маємо причини любити наших сусідів, то ненависті супроти волоської мови і волоського народу не відчуваємо і не заявляли ніколи.

Сим могли би ми її закінчити, та скажемо ще слово про властиву ціль статті з ч. 92. G. В., що носить напис „Нерівна борба.“ В ній то говорить G. В., що межи сусідами та ще її так ріжнородними елементами як Волохи і Русини мусить бути борба. Волохи її її не страхались би, наскільки б мали її вести з самими Русинами, а не і з правильством, котре боронить, під'юджує і спомагає Русинів.

Ми-ж скажемо на се, що не бажаємо

борби руского народу з волоським, она її непотрібна, бо інтереси обох народів не колідують, ба навіть однакові. Ми її не боремось з волоським народом, а тільки з румунізаторськими проводирами его, що напосли ся на руске добро: руску мову, на інтереси руского селянства та моральне і матеріальне піднесене руского народу; бо хотіли-б всеюди позбавити руску мову єї прав, ба і вигнати її з краю; вихіснувують кривду селянську на користь дідичів, спиняють в цілях румунізаторських просвіту і культуру руского народу, вживаючи церков, школу і все до винародовлення руского народу, котрого нечисленну інтелігенцію всякими способами затягають у свій табор і відзначають і нагороджують ренегатів, роздвоюють решту, вживають приєднаних до борби супроти тих, що остали ся вірними рускому народові, ба не лякають ся навіть витворювати із заманених у свої сіти сліпаків небезпечний, як сама G. В. каже, для держави елемент, щоби через них опіля кидати підозріні на весь руский народ, як се вчинила G. В. в наведений статті з ч. 92 с. р.

Але помимо всого того лиха заподіянного доси Русинам, бачать румунізатори, що не дійдуть до ціли, се-б то до знищення Русинів на Буковині, бо руска справа стоїть нині ліпше, як коли небудь доси. Вигодовані за Алезанього правильством румунізатори кричат проте до того-ж ряду: „Віддай нам Русинів, а ми їх пожеремо!“ Та ба! G. В. забуває, що австрійський ряд, Богу дякувати, прийшов вже до переконання, що інтерес державний накладає на него обовязок дбати і про Русинів, в інчім не гірших від Волохів. Сповнене її державної конечності на Буковині тим лекше, що можна дбати про оба народи, не нарушаючи обопільних прав, що її видно з того, що доси здобули бук. Русини, а при чім не стратили Волохи. Що з того не задоволені ласі на руске добро румуні-

затори і їх орган Gazeta Buc., на се не оглядає ся вже ніхто розумний і справедливий.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 7-го грудня 1896.

† Гр. Мария Гоец. Родина нашого краєвозного президента гр. Леопольда Гоеса потерпіла в інтию велику страту: перша дама двору пісаревої, Е. Е. гр. Мария Гоец померла о 5-й год. пополудні на запалені легких. Ще під час побуту російської царської пари була графиня Гоец цілком здорована, але опіля сильно простудила ся на проході і до чотирох днів померла. Она родила ся 1824 р. і була старшою сестрою міністра оборони гр. Вельзергаймба, 1845 р. вийшла замуж за шамбеляна гр. Петра Гоеса котрій однак вже 1852 р. помер. З двох синів гр. Марії Гоецової старший гр. Леопольд є президентом Буковини, а молодший гр. Зено Гоец фідекомісарним дідичом в Карнтиї. Гр. Мария Гоец була перед кількома тижнями в Чернівцях в гостині у свого сина. Гр. Леопольд Гоец був власне в Гурагуморі на ловах, коли надійшли з Відня телеграми, котрі звістили про слабість, а зараз того самого дня вечером і про смерть старенької матери нашого президента. Гр. Гоец сейчас виїхав з Гурагумори, на станції у Фольксгартені очікувалася його жена і они разом виїхали впрост до Відня на похорони. На головнім двірці в Чернівцях очікували президента правильственний радник Штронер і президіальний секретар др. Вірфель, щоб дістати потрібні накази. -- Руко-народні товариства вислали до Відня на руки президента гр. Гоеца кондолянційну телеграму.

В справі конгресу поставив був пос. Вахнянин — як звістно — запитане до председателя бюджетової комісії пос. Бера. Пос. Бер відповів на слідуючім засіданню так: „На поставлене до мене питане в справі конгресу маю честь відповісти, що я просив дотичного референта, послані Фукса, щоб він свій реферат виготовив; надіюсь ще сего тижня скликати нарочно на те засідання бюджетової комісії і слідуючого тижня єю справу можна буде предложить повній палаті.“

В раді державній промовляв в суботу при загальній розправі бюджетовій пос. Барвінський.

причини її приемності говорити, не уважаю тут свою повинністю; що же тичить саєї приемності, то о них розводити ся також нема-що: бо всі курці їх знають дуже добре — а некурці описанем їх хиба би знудились. — Але се ще лиш одна сторона монети. Кожда приемність має за кулісами свою неприемність. Так і тут. І неодин курець кинув би може всі приемності куреня, як би не та страшна — я не пересажу — неприемність — неприемність відтягнення організмови нікотина, котру відчуває ся в першім часі залишення.

Курити, чи не курити?

Питане легке і просте — а відповідь запутана. Спершу возьмім некурців. Для них відповідь поєднана.

Тому що приемності куреня не стоять у жадних відносинах до можливих наслідків — то дуже глупо поступає тот, хто наражає ся добровільно і без жадної причини на привичку собі незнану. Він подібний до хлопця, що хоче заслужити на оплески зрителів і кидає ся для того в розбурхані хвилі ему невідомої ріки, не зважаючи на то, що ті оплески небезпечної, у яку він суне ся, не варти. Коли би я не знаєв дотепер привички куреня, то безусловно відніс би ся до тютюну так, як відношу ся до заживання морфію — т. е. не дотикаючись его. А мені то дуже було б легко, бо: was ich nicht weiß, macht mir nicht heiß.

Тому хто доси не курив, най і далі не курить.

Тепер до курців. А тут спершу ось що. Курець курцеви не рівня і — si duo faciunt idem, non est idem.* Подрібнішу відповідь на заголовкове питане зволить ласкавий читатель собі сам після слідуючого зіставити.

Пристрасті курення взгляdom інших людських пристрастій.

Читатель відчуває певно з сказаного, що я маю намір стати в обороні курців. Скажу правду: чому-ж би не стати? Тільки прошу не думати, що хочу за всяку ціну aus der Nottheit Tugend зробити.

Мені може скажутъ, що курене є пристрастию — а пристрасть яко таку треба поборювати. Так, і ні. Гідку і соромну пристрасть треба безусловно поборювати. Благородну пристрасть повинно ся навіть піднірати. А невинну або не зовсім винну пристрасть повинні ми полішити саму собі, коли не грозить із змінення її яке небезпечнощество; коли же грозить, тогди повинен наша розум удержувати її у звісних границях. А се- поспіднє я відношу до куреня тютюну. Се предметово взагалі.

А тепер звернім загальну свою увагу на суб'єкт.

Чоловік є рабом пристрастій. То правда. Але і яке одностайні, рибяче було би наше жите, коли би ми із єго змісту викинули всі пристрасти! — Випити часом шклянку доброго вина — то пристрасть. Геть з нею і на завітди! Ужи-

вати чай і каву — і то пристрасть. Геть з чаем і кавою! Любов, дружба, поезия, політика, смачно їсти, вигідно спати... — все а все можно уважати пристрастями. Геть отже з ними і на завітди! Скажіть ради Бога, що лишить ся? Люди стануть ся правдивими рибами, або якими Діогенами в бочках...

Конець кінцем привичка куреня є справді пристрастию — але пристрастию не гіркою подібних інших людських пристрастій: тому повинна судити ся тою самою мірою.

Si duo faciunt idem, non est idem.

Василь Грубоносий, богатий різник, єсть славно, запиває добре пиво, спить, скоро тільки положить ся, мов убитий, одним словом живе в достатках і супокою і... курить не аби як. Трийцять сигарів денно, і то грубих якого різницького великого палець — то лише так, як біс рукою махнув. Часом може і трохи менше (бо він ніколи таких дурниць не рахує), часом — а то головно в компанії — безпечно далеко більше. І ему то нічого не шкодить. Ні на здоровлю, ні морально, ні матеріально. І ми о нім говоримо: най собі здоров курить, Бог з ним!

Тим часом у Грубоносого мешкає якийсь імназист-абітурієнт, молодець пильний, чесний та порядний. Тільки одна за ним водить ся біда, за котру его професори не дуже навидять. Він курить. Зачав бідолаха курити — ну коли, і сам не тямить. Малим ще хлопцем ховав ся від старших. Нераз і покидає, та все якось ново вертається у старий гріх. А тепер — ему уже двайцять літ — він перед ніким не скри-

*) Коли двох робить то само, то не виходить то само.

Річ его зробила значне вражене. Бесідник піднімав потреби економічні селян і національні та культурні народу руского взагалі. Ісли національні відносини межи Русинами і Поляками мають бути полагоджені, то рівночасно мусить правительство і законодатні тіла справедливо порішити питане язикове. Посол указав на ті потреби національно-культурні, котрі полагодити в користь Русинів належало би вже в найближшій час. Рівно-ж упінув ся пос. Барвінський і о потреби буковинських Русинів і зажадав засноване семинарії учительської з руским язиком викладовим в Чернівцях, заложене лібочою школи рускої і мужескої при евентуальній семинарії і обсаду професора для пасторальної теології. При цій нагоді мав пос. Барвінський під перепалку з пос. Васильком і дав молодому баронові добру відправу. — Річ пос. Барвінського подамо небавом після стенографічних записок.

Календар „Рускої Бесіди“ на рік 1897. вийде сими днями і коштувати ме помимо богатого змісту без пересилки тілько 40 кр., на що звертаємо увагу всіх, щоби не спішили ся із купном німецьких та інших календаріків. Замовлення приймає „Руска Бесіда“ в Чернівцях і просить всіх щиріх патріотів, котрі зволили-б занести ся перепродуванем календарів, щоби дали чим скорше знати, кілько примірників можна би ім вислати, чим заощадити ся товариству видатків, котрих і так багато є, а вп. родимцям клопоту.

Опозиційні съпіваки. В числі 238. „Буковини“ подали ми новинку зі Львова, цікаву тим, що декотрі львівські Русини вже на зборах съпіваків з львівського Бояна не втерпіли, аби не виявили своєї неприхильності до п. Вахнянина, одного з оснавателів і довголітнього дірігента Бояна. Що опозиційна політика має з съпівом до роботи, се розуміють тілько львівські Русини, котрі політикують у всіх товариствах і не політичних; а ми на далекій провінції того пік не розберем. В згаданій новинці було сказано, що голова товариства Боян проф. В. Шухевич на внесене против п. Вахнянина усильно мовчав. На се одержали ми від проф. Шухевича спростоване, в котрім пише, що ся вістка неправдина, „бо я — каже — заявив рішучо, що з огляду на се, що виключене члена належить після § 14. статута товариства Львівський Боян до видлу, я яко провідник зборів се внесене ухилюю з порядку дневного; коли ж але мимо того зажадано в тій справі відклику до загальних зборів, заявив я, що з огляду на те, що

ває ся з куренем, хиба перед грізними професорами, ба вже і ті навіть зачинають дивитись на се скрізь пальці.

І чому би ему не курити так як его господар трийцять снігар денно?... Він і не уважає, що і не такий здоровий і не так збудований і і не такий старий і не таке вигідне провадити жите, як товстий Грубоносий, а в добавок і не такий богатий. — Єму в его молодечій голові чомусь показалось, що правдивий курець меншіє як его господар курити не повинен, — а то і зовсім курити не варто (як часто балакає говірливий різник).

Але що-ж? Грубоносий при трийцяти денних снігах завсіди однажды, а наш студент видимо никне: і нервовий став ся такий як баба і підупав навіть за-для браку грошевих засобів трохи морально... Вкінці висихає ему страшно піднебіне, потім ріже в горлі мов ножем. Годі витримати! Треба зарадитись лікаря. (Може то початок рака?) І іде наш абітурієнт до славного на все місто ескульпія. Розказує. Але славний доктор Зоунідо, знаючи, що від студента на гонорар числити годі, а притім чуючи гамір несупокою межи чекаючими в передпокою членами пацієнтами, знуджений довгим оповіданем нашого абітурієнта, озвав ся ляконачно: „Was ist der langen Rede kurzer Sinn?“ — і оглянувшись мимоходом горло, додав ще коротше: „не куріть і будете здорові! Adieu!“

Так наш студент покинув курити. Але чи на довго — о тім тільки Бог знає.

(Дальше буде.)

Львівський Боян не є політичним товариством, не може наразити его на евентуальне розвязане, коли би я допустив до дискусії над справою політичною; проте і порішена відклику не можу піддати під осуд загальних зборів.⁴ З него спростовані довідуюмо ся, що на щасте вдало ся проф. Шухевичеві (і дру Федакові) усунути правдивий скандал. А який тепер тероризм воходить ся у Львові, видко також із спростовання, із слів, що мимо спротивлення провідника зборів і мимо статутів захотіло ся декому відкликувати ся аж до загальних зборів, аби лиши доказати, що і в музиці можлива політична опозиція. Правдиві опозиційні съпіваки!

Чорновецька польська молодіж (Ognisko) обходить нині роковини смерті А. Міцкевича в великій сали музичній концерті. Програма багата і добірна.

З прерій і Гір Скелистих — такий відчit буде мати проф. унів. др. О. Дуніковський зі Львова в черновецькій читальні польській дня 11-го с. м.

При висшім краєвім суді у Львові іменовані радниками прокуратор з Тернополя Константин Вечержик і радник з Тернополя Григорій Кузьма.

Через неосторожну їзду дістав ся віз Николая Ботара з Чагра під колеса надізджаючого особового поїзду. Ботареви удали ся ще в час зіскочити з фіри, а коні враз з цілим возом дістали ся під колеса поїзду. Коли поїзд приїхав до Чернівців, були ще на колесах малі кусники кісток, шкіри, колес і шорів, так що поліція раз таки відгадала якесь нещастя.

Загальні збори черновецького товариства лижвярського відбудуть ся в неділю, дня 13-го с. м., о 5-ї год. пополудни в ратушевій сали.

Неренесенс. Старший інженер залізничний Юрій Пріттнер перенесений до дирекції у Відні.

Читальня „Рускої Бесіди“ в Топорівцях відбула минувшого четверга, дня 3-го с. м., свої загальні збори. Зі спровоздання уступаючого видлу належить зазначити, що в читальній пінихлірі є 34 коріців і 48 кільограмів кукурудзи на суму 79 зр. 15 кр. В селі є ще немов білай пінихліра, бо село Топорівці дуже розлегле, отже там є 8 коріців, так що разом є 42 коріці і 48 кільограмів кукурудзи. В касі остало на слідуючій рів адміністративний 40 зр. 49 кр. Робота читальні була дуже спинена задля загально звістних прикрайних відносин в селі, але таки мала горстка щиріх і трудолюбивих людей довела до того, що тепер в селі може читальнія запомогати бідних людей. Особливо подяка належить ся ч. газдам Семенові Макаренкові і Дьордеві Козубові, котрі держали в своїх руках пінихлір і провадили его як треба.

До нового видлу увійшли яко голова Петро Гелич, заступник голови Семен Макаренко, заступник „Власної Помочі“ Дьордій Козуб, секретар Дмитро Ілащук, касиери Михайлі Губчак і Дмитро Пурич, яко бібліотекар Олекса Костюк, а яко господар читальні Танасій Макаренко. Між вільними внесеннями важне те, що рішено заложити руску касу позичкову.

Хто ширить унію? Протоіерей Гомівка в Кіцмані роздав оногди уніяцькі біблії Гмітрика між православних учеників тамошньої школи і то мабуть не так задля науки біблійної, як задля стимолюгії і язичія, в якім написана ся книжка. Так то поступають собі румунізатори замість жадати від консисторії, щоби вже раз зарадила недостаткові руских учебників релігійних, а потім ті-ж таки люди горлають, що „Українці“ ширять унію.

При нагоді концерту, який устроїв акад. п. Догоміля з своїми съпіваками в комінатах касина в Садагурі, зібрав ви. п. ад'юнкт Григорій Ганкевич на бурсу „Народного Дому“ в Чернівцях суму 12 зр. 25 кр. Серце радувалось, як щедро і охотно тамошня інтелігенція жертвувала свою ленту на нашу бурсу. Тож дякуєм сердечно садагурській інтелігенції за сей щедрий дар і кличем радістне „Спаси біг.“

Складки. На „Народний Дім“ зложили о. проф. ставрофор Ізidor Воробкевич 10 зр., а уч. Івасюк з Кліводина 1 зр. — На друкарню зложив машиніст з Чернівців Данилевич 50 кр.; доси зложено на сю ціль 929 зр. 46 кр. — На бурсу „Народного Дому“ зложив о проф. Ізidor Воробкевич 10 зр. На бурсу зложено доси 1407 зр. 20 кр. Видл „Народного Дому“ складає ви. Добродіям сердечну подяку.

Против гімнастики в школах виступив на остатцім засіданні віденських лікарів др. Бум. Він зганив заведене обовязкової гімнастики в школах, котра не то що не усуває, як загально думають, втомлення центральної системи первової, але ще побільшає її. Усуває її лиши відповідний фізичний і моральний випочинок. Гімнастика повинна бути наділоженем усіх результатів перетяжки наукою, а в лиши дальшою практикою, нечаче умисно в тій цілі придуманою, щоби здорове молодежі ще сильніше підкопати. З д-ром Бумом згодилися майже всі зібрані на засіданні лікарі. Що-ж на се другі лікарі і не дають?

Новий винайді. Винайдено граблі з подвійними зубцями до пересування. Франке в Берліні придумав ті граблі, котрі дуже добре надають ся до города як до скородженя, так і до роблення рівців під засів, або й до громадження сіна. Поперечка в тих граблях є подвійна. В горішніу є вбитий держак і один ряд зубців. Під тою горішною є друга поперечка, з другим рядом зубців і прорізом на зубці горішної поперечки. Ту спідну поперечку можна пересувати так, що раз зубці обох поперечок стоять просто одні за другими і роблять на грядці лиши по одному рівцеві, як би граблі з одним рядом зубців, то знов можна їх розсунути і тоді їх зубці становити межи зубцями горішної, а тоді буде на грядці тільки рівцеві, кілько зубців в обох поперечках. До пересування служать дві срюби на обох кінцях граблів, котрі суть прикрічені до долішної поперечки, а в горішній можуть посуватися в маленьких прорізах і прикрічують ся до них мутерками, скоро долішну поперечку наставити ся, як потреба.

Відозва.

Задумую видати збірник казок для руских дітей і прошу проте ви. учителів і учительок щоби зволили списувати їх, але дословно так, як їх оповідає народ. В кождім селі найде ся хтось із людій, що славить ся способністю до оповідання казок; не великий про те захід, попросити ту особу, щоби оповіла одну дві казки і то поволи так, щоби можна записати їх слово в слово. Прошу також списувати ті казки на картках і то лише на одній стороні, другу-ж сторону картки лишати незаписаною. Дальше прошу зазначити, при котрій казці, хто і де є оповідав, а хто списав. Додаю на остаток ще раз, що тільки казки записані слово в слово із уст народних мати муть вартість, та що не виговір або правопис, а народний стиль, мова і форма оповідання є великої важливи.

Надію ся, що наші патріотичні учительство не відкаже і в сїй справі своєї помочи, а коли з кожного руского села дістану хоч по одній казці, то назирає ся їх спора книжка на вітху літчик а учительству на славу.

Дякуючи вперед за труд, остаю з належним поважанем

Омелян Попович.

Телеграми „Буковини“.

3 дні 7-го грудня 1896 року.

Відень. На вчерашнім похороні дами двори графинї Гоессової цісар, скоро тілько приїхав до церкви св. Михайла, приступив до міністра оборони краєвої Вельзергаймба, подав ему руку і заявив свою кондolenцию.

Берлін. Процес о тоаст царя, в котрім за съвідків стають найвищі урядники державні,

(тим він і цікавий, в Австрії до того не допустили б) рішив суд увізнати кримінального комісара Тавша за кривоприєзгу. Також рішено покликати віденського амбасадора Айленбурга за сьвідка.

**Памятайте на Народний Дім
в Чернівцях!**

Улиця панська ч. 35, напротив катедри.

Новозаложена **ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ** в ЧЕРНІВЦЯХ, **ІГНАТИЯ ВЛАСЮКА**

поручає на зближаючі ся Різдви съята товари цілком съвіжі і по можности дешеві.

Съвітло церковне П-да не повної ваги так само съвітло церковне і столове I-ма і II-да повної і неповної ваги.

Съвітло стеаринове чудно мальоване образками съятих і орнаментами золоченими в всіх величинах.

Кадило благовонне королевске, ладан бурштин і потпорі.

Для ужитку домового: мука, сіль, масло, крупи перлові, риж, кава правдива Цейлон 6 сортів, чай каравановий Народної Торговлі у Львові в начках $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{8}$ фунта по 1 зл., 90, 80, 70, 50, 45, 40, 35 і 25 кр. — на вагу $\frac{1}{2}$ кільо 1·50. 2·50 і 3 зл.; **висівки з чаю караванового** дуже мінливий $\frac{1}{2}$ кільо 1·20, 1·40 і 2 зл.; розинки, мідали, фіги, цуката, дактелі, ванія, шафран і коріння всякого рода.

Домової роботи повила перетинані, мід прісній, оріхи волоскі і турецкі мак сивий.

Спеціальні караванові мило до прання Народної Торговлі у Львові, крохмаль, і фарбка ріжного роду.

Міделка і перфуми.

ПОКІЙ ДО СНІДАНЬ,

взглядно сала, придатна на збори, комерси і товариські сходини.

Услуга скора, вага точна, ціни совістні.

Висилки почтою висилаю скоро, не числячи опаковання.

Поручаю мою першу руску торговлю ласкавої памяти і опіці.

З глубоким поважанням:

Ігнатій Власюк,
рускій купець в Чернівцях.

Свій у свого!

Рух поїздів зелізничних

важкий з днем 1-го мая 1896 після середно-европейського годинника.

Приходять	П о і з д и			Відходять	П о і з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломий і Снятин	1128	.	.	Do Снятини, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	.	.
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глібоки	329	.	.	Do Глібоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	.	.
3 Новоселицї, Садагури	Do Садагури, Новоселицї

Підчеркнені числа означають пору пічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейський час ріжниться від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на зелізниці є 12 год., то на львівському годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькому 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

За редакцію відповідає **Осип Мановей**.

„Дністер“

товариство взаємних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одноке руске товариство асекураційне, приоручене Веч. Духовенству і всім вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординаріяти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинці, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках противі скід огнівих за можливо найнижчою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністера“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаємних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращій усліві і видає поліси і квіти в рускім языці.

Товариство взаємного кредиту „Дністер“, створене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентовання по 5 процент. Гваранція цілковита. Удії по 50 корон. Позички удаються ся тільки властителям реальності, вільних від тигарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята частина на удії.

Зголосення о уділене **агенції** в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

ВАЖНЕ

для кожного, головно для всіх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людей є повідомлене, що істинує тут уже від богатих літ, на краєвій виставі в Чернівцях 1886 р. визначене почесним призначенем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжинського і Еміля Канюка

тепер через набуте найновіших машин, письм і інших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на **улицю ратушеву ч. 12**, другий вхід також від **улиці лелевої ч. 11**.

Заразом приступив довголітній фаховець, пан Еміль Канюк як співник сего переплетничого заведення і тепер оно зможе під новою фірмою

— Кароль Кобжинський і Еміль Канюк —

з виравленім персоналом всіх фахові роботи, як: оправлене книжок, роботи галантійні, друк на стяжки до вінців, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, школ, бібліотек і приватних людей по найнижчих цінах як найліпше і як найкорочше доставляти.

Просимо о ласкаві замовлення

з поважанем

Кобжинський і Канюк.

8—10

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

За редакцію відповідає **Осип Мановей**.